

HET KLIMAAT VERANDERT en Over Morgen verandert mee

**OVER
MORGEN**

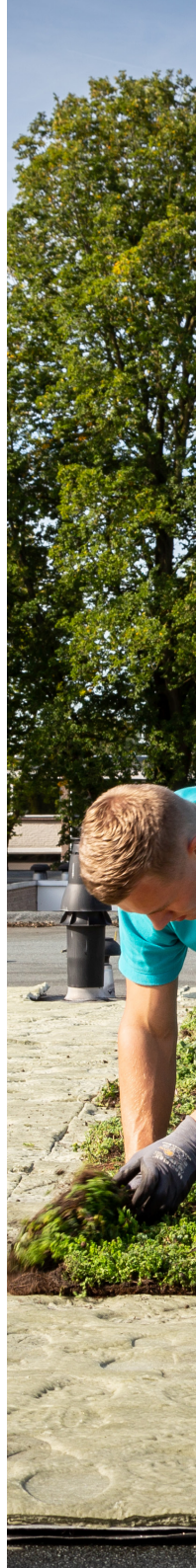
SAMEN PASSEN WE ONS AAN en zien we kansen

Je wilt aan de slag...

Het klimaat verandert. Wat gebeurde er in jouw gemeente toen het 40 graden werd in Nederland? Droogte, wateroverlast, overstroming, hitte, storm en hagel, bodemdaling waren er altijd al, maar nemen in heftigheid toe. Dat leidt tot bedreigingen waar jij de samenleving tegen wilt wapenen. Maar je ziet ook kansen voor je regio. Bovendien wil je als gemeente of provincie niet alleen aan de slag. Samen met bewoners en organisaties in jouw regio wil je werken aan maatregelen die passen bij andere grote thema's van deze tijd, zoals de energietransitie en duurzame gebiedsontwikkeling.

Wij zijn er om te helpen

Over Morgen bundelt de krachten van mensen en organisaties met ambities in de leefomgeving. We organiseren samenwerking, ondersteunen bij investeringsbeslissingen, brengen inzichten met onze toepassingsgerichte informatieproducten en realiseren programma's, plannen en projecten. Wij zien klimaatadaptatie als belangrijk onderdeel van een integrale aanpak om samen een duurzame leefwereld te realiseren, met kansen op het snijvlak van de energie- en landbouwtransitie en de woningbouwopgave. Data-analyse en monitoring, financiële sturing, co-creatie en participatie zijn onze instrumenten om je te helpen buiten blijvende impact te maken. Het voeren van risicodialogen en opstellen van breed gedragen uitvoeringsprogramma's zijn de stappen die we hiervoor samen zetten.

DE STRESSTEST voorbij

De afgelopen jaren hebben gemeenten, waterschappen en provincies de problemen die de verandering van het klimaat in hun regio met zich meebrengt in kaart gebracht in de vorm van de stresstest.

Over Morgen helpt de stap na de stresstest te maken door de uitkomsten te verbeelden en te prioriteren. De zin van de onzin te scheiden. We gaan in gesprek met publieke en private partijen. We sluiten aan bij de beleavingswereld van de ander in brede risicodialogen. Dat leidt tot een uitvoeringsagenda, in de breedste zin van het woord. Een uitvoeringsagenda bestaat niet alleen uit fysieke maatregelen in de buitenruimte, maar ook uit samen meten, regionale uitwisseling van capaciteit, opleidingsstrategie, burgerinitiatieven ondersteunen, integrale duurzaamheidsafspraken maken met zakelijke partijen als aannemers, hoveniers, parkmanagers, woningcorporaties enzovoorts.

Zo werken wij toe naar een nieuw normaal. Wij zien en weten dat dit altijd maatwerk is.

Dat komt terug in onze werkwijze;

1. Over Morgen gelooft in participatie. Het is een vanzelfsprekend onderdeel in ons werk. Want wie zich met de leefomgeving bezighoudt, moet rekening houden met vele belangen. Lees [hier](#) meer over onze 8 bouwstenen voor participatie.
2. Over Morgen is vernieuwend in de energietransitie, gebiedsontwikkeling en omgevingswet. Wij pakken klimaatadaptatie op vanuit de taal van gebiedseconomen, ruimtelijk ontwikkelaars en duurzaamheidsprofessionals, publiek en privaat. We zien het werken met stresstestinformatie als een van vele manieren om verandering teweeg te brengen. Elk proces, elke partij vergt een andere benadering. Elke dag anders kijken.

KIJK MAAR EENS...

Risicodialogen en regionale samenwerking

De dialoog over de kansen en risico's van klimaatverandering is een unieke kans om nieuwe verbindingen te maken tussen verschillende domeinen en stakeholders. Elke risicodialoog is uniek en moet aansluiten bij wat er al is. Om tot een maatwerkaanpak te komen, put Over Morgen uit concepten zoals de omgevingstafel, de Samenwerkingstafel en de Over Morgen-visie op participatie. Vanuit de dialogen werken we onder andere in Nuland, Oegstgeest, de Randmeren en de Maasheggen toe naar een gebiedsgerichte samenwerking op verschillende thema's, waar klimaatadaptatie onderdeel van is.

Uitvoeringsprogramma's

Een uitvoeringsagenda klimaatadaptatie biedt richting en houvast om programmatisch te werken aan klimaatadaptatie. Voor het Klimaatplan Antwerpen verzorgden wij het participatieproces. Voor Zuid-Nederland maken we uitvoeringsprogramma waar partijen in Zuid-Nederland jaren mee vooruit kunnen, en op basis waarvan de regio bindende afspraken kan maken met het Rijk.

Het klimaat verandert, het systeem verandert mee

Klimaatadaptatie gaat verder dan het aanleggen van een wadi, boom of een groen dak. 'Het nieuwe normaal' moet het uitgangspunt worden in ons denken en handelen. Over Morgen adviseert de MRA regio in Resilience by Design (veerkracht borgen in het ontwerp) over hoe je klimaatadaptatie mee kunt nemen in investeringsbeslissingen, publiek en privaat. Bij Weerwoord Rotterdam leveren wij de procesmanager die ervoor zorgt dat nieuw vastgoed klimaatbestendig wordt ontworpen en ontwikkeld. En in Noord-Brabant brengen we samen met Kruit-Kok Landschapsarchitecten in beeld hoe je in Beekdalen klimaatrobuust ontwikkelt.

Integrale duurzame gebiedsontwikkeling

Woningbouw, energieprojecten, toekomstbestendige bedrijventerreinen: in integrale gebiedsontwikkelingen zorgen we dat klimaatadaptatie meegenomen wordt. Dat doen we onder andere in:

- Nieuw Vennep-West,
- Next gen woonwijken Maassluis
- Leidsche Rijn voor AM

Klimaatadaptatie bij Over Morgen

MENSGERICHT

Data en techniek
in dienst van het
persoonlijke verhaal

GOVERNANCE

Kracht in
samenwerking

KLIMAATADAPTATIE

PARTICIPATIEF

Buiten aan de slag,
samen waarmaken

INTEGRAAL

Brede
duurzaamheidsblik

Pak klimaatadaptatie
gebiedsgericht aan”

Neem voor meer informatie contact
op met Maarten Verkerk
maarten.verkerk@overmorgen.nl
06 22562883

Over Morgen
Kleine Koppel 26
3812 PH Amersfoort
www.overmorgen.nl

**OVER
MORGEN**